

Beste promotoren,

Dank voor uw repliek. Deze overtuigt ons er niet van dat de kwaliteit van het proefschrift voldoende zou zijn.

Wij hanteerden vijf criteria om de kwaliteit van het proefschrift te beoordelen. Deze vormen de grootste gemene deler van criteria die aan een vijftal universiteiten worden gebruikt. In de repliek wordt niet per criterium aangetoond dat het proefschrift daar wel aan voldoet. In plaats daarvan worden vijf argumenten gegeven op grond waarvan u meent dat het proefschrift 'verdedigbaar' is.

De argumenten zijn de volgende. Wij citeren:

1. *Er is een gestructureerd programma in het leesonderwijscurriculum geïmplementeerd en data verzameld bij een omvangrijk cohort van leerlingen gedurende vier leerjaren. De kwaliteit van deze implementatie en dataverzameling getuigt van onderzoeksbekwaamheid van de promovendus.*
2. *Er is een duidelijke vraagstelling gebaseerd op de onderwijspraktijk en literatuur, en de resultaten worden in verband gebracht met deze vraagstelling.*
3. *De rapportage is in alle opzichten transparant; het onderzoek daarmee repliceerbaar.*
4. *De gehanteerde statistische methoden zijn weliswaar niet zeer geavanceerd, maar adequaat.*
5. *In rapportage en interpretatie worden onzekerheden duidelijk besproken.*

Het tweede argument heeft betrekking op ons eerste criterium, het enige criterium dat wij als min of meer als voldoende hebben beoordeeld. Twee van de argumenten (1 en 4) gaan over onderdelen van ons derde criterium (***De deugdelijkheid van de gebruikte methodologie en de zuiverheid van de gevolgde methodiek bij de analyse***). Twee andere argumenten (3 en 5) gaan over elementen uit ons vijfde criterium (***Het academisch niveau van het structureren, analyseren en verwerken van de stof***). Ons tweede criterium (***De mate waarin het onderzoek bijdraagt aan de vooruitgang en vernieuwing van wetenschappelijk onderzoek***) en vierde criterium (***Mate van kritische analyse, evaluatie en synthese van nieuwe ideeën inclusief een kritische confrontatie van de eigen ideeën met bestaande inzichten***) worden niet genoemd terwijl dit volgens andere universiteiten cruciale criteria zijn om de kwaliteit van een proefschrift te beoordelen. We constateren dat de argumentatie voor de 'verdedigbaarheid' van het proefschrift, onvolledig is en naar onze mening niet toereikend.

In het tweede deel van de brief wordt ingegaan 'op een aantal specifieke punten in uw kritiek, waarvan enkele ook aanleiding geven tot aanvullende analyses of correcties'. Deze punten vormen een beperkte selectie van de vele serieuze onvolkomenheden in het proefschrift die wij in onze brief geven. Maar zelfs als we ons tot deze paar punten beperken, rijst de vraag of deze punten niet voldoende waren geweest om het proefschrift als 'onverdedigbaar' te bestempelen.

U stelt dat inderdaad een 'verouderde versie van de EMT' is gebruikt. Let wel, het gaat hierbij om het gebruik van ruim 50 jaar oude normen terwijl de normen in de tussentijd al twee keer zijn vernieuwd. U spreekt van 'een slordigheid' maar wel een slordigheid 'waarvoor correctie is vereist'. De promovendus zal nieuwe analyses doen en de bijgewerkte tabellen publiceren (waar?). Wij vinden dit opmerkelijk. Een proefschrift wordt algemeen beschouwd als een proeve van bekwaamheid en die schiet ernstig tekort wanneer dit soort fouten worden gemaakt. Het is ook opmerkelijk dat u als argument voor de verdedigbaarheid aandraagt dat de 'rapportage in alle opzichten transparant is' terwijl u zelf kennelijk ook niet opgemerkt hebt dat een verouderde versie is gebruikt. We nemen aan dat anders wel eerder om nieuwe analyses was gevraagd.

Over onze kritiek dat sprake is van grote uitval van deelnemers op cruciale variabelen zonder dat hier aandacht aan wordt besteed, merkt u op dat dit volstrekt transparant was. Maar ook hier

worden aanvullende analyses toegezegd. Prima, natuurlijk, maar ons punt was dat dit eerder had moeten gebeuren. Ook hier was de rapportage blijkbaar niet zo transparant dat de promotoren voor de voltooiing van het proefschrift hebben gezorgd dat deze analyses werden uitgevoerd.

Wij noemden de minimale leessnelheid van 178 woorden per drie minuten, een andere belangrijke conclusie uit het proefschrift, een slag in de lucht. U noemt dit een *'educated guess'*. De vraag is of men op basis van onderzoek in het kader van een proefschrift niet meer mag verwachten. Belangrijker is dat helemaal niet wordt ingaan op onze kritiek op dit punt. Een deel van deze kritiek werd ook tijdens de promotie geuit door Professor Bosker. Onze kritiek gaat over de robuustheid van dit criterium. In plaats daarvan wordt gesteld dat de relatie tussen technisch en begrijpend lezen niet perfect is. Dat weten wij ook, maar dat is niet het probleem. Net als de promovendus refereert u naar *'studies die convergerende evidentie leveren voor dit criterium'*. Wij hebben in onze brief aangegeven dat deze studies heel anders van opzet waren en nauwelijks vergelijkbaar zijn.

We hebben in onze brief beargumenteerd dat de promovendus geen blijk geeft van kritische reflectie van de eigen ideeën en de beperkingen van het eigen onderzoek. U geeft toe dat de bespreking van de beperkingen onvolledig is. Maar ook stellen ze dat 'in de voorafgaande hoofdstukken de 'limitaties uitgebreid aan de orde gesteld zijn'. We zouden echt niet weten waar de talloze beperkingen die wij hebben genoemd, besproken worden.

Al met al vinden wij de uw reactie niet afdoende om onze mening te herzien. Wij lichten twee van uw punten uit omdat we ze zeer opmerkelijk vinden:

1. U zegt heranalyses toe van een deel van de gegevens. Dat verhoogt de kwaliteit van het proefschrift niet en bevestigt vooral dat een aantal belangrijke conclusies uit het proefschrift niet verdedigbaar zijn op basis van de gegevens die in het proefschrift worden gepresenteerd.
2. U noemt het minimaal benodigde niveau van de technische leesvaardigheid, dat in het proefschrift wordt genoemd, een *'educated guess'*. Dit betekent dat de conclusie in het proefschrift over dit niveau (178 woorden in 3 minuten) allerm minst zeker is in tegenstelling tot wat onderaan op bladzijde 267 wordt beweerd (zie ook bladzijde 280).

Wij constateren dat de promotoren met deze opmerkingen per saldo afstand nemen van een aantal belangrijke conclusies uit het proefschrift.

U zegt ook toe dat *'Dhr. Koning er zorg voor zal dragen dat ook in de lekenversie en op de website de limitaties tot uitdrukking worden gebracht'*. Het tekent het wetenschappelijk niveau van het proefschrift dat dit alsnog moet worden toegezegd. Ondertussen hebben alle ongecorrigeerde resultaten zonder enige nuance de onderwijspraktijk allang bereikt. We betwijfelen of een opsomming van de beperkingen door de promovendus voor mensen in de onderwijspraktijk voldoende zal zijn om te begrijpen welke conclusies aan het onderzoek van de promovendus nu werkelijk verbonden kunnen worden. Wij vinden het dan ook ontoereikend dat de promovendus slechts via de eigen media de resultaten nuanceert en blijven van mening dat de Rijksuniversiteit Groningen publiekelijk afstand moet nemen van een aantal conclusies die in het proefschrift worden getrokken of gesuggereerd.

Tot slot, willen wij u vragen om de data ter beschikking te stellen waarop de resultaten die gepresenteerd worden in proefschrift zijn gebaseerd zodat wij analyses en eventuele heranalyses kunnen controleren.

Vriendelijke groeten, mede namens de andere ondertekenaars,
Peter de Jong